

Corneliu-Liviu POPESCU

Germeii modelului politic interbelic de tip fascist în regimul politic român contemporan – prezidențial, direct și populist –

În ultima perioadă asistăm la o escaladare a derivelor anti-democratice, autoritare, la nivelul discursului, al atitudinii și al acțiunii politice în România, care prezintă similitudini frapante cu situația Europei interbelice, cu regimurile fasciste italian, german și român de atunci, cu particularități proprii.

Într-o prezentare schematică, elementele care constituie germeii modelului politic interbelic de tip fascist, care se regăsesc în România contemporană, sunt:

1. Existența unui lider suprem, salvator al neamului, care are misiunea istorică de a reforma societatea, singur, conform unei voințe superioare și unice. Reforma nu se face pentru a perfecționa instituțiile democratice, împreună cu ele, ci împotriva lor și pentru a le distruge.

2. Mitul legendar al conducătorului suprem, portret istoric în galeria eroilor neamului. Conform unei extrem de importante doamne ministru, toți suntem „urmașii lui Traian; ai lui Traian Băsescu”.

3. Legătura directă, mistică, nebruiată de instituții tradiționale democratice (cum ar fi Parlamentul, partidele politice sau presa), dintre liderul suprem și mase. Cum a promis după respingerea referendară a demiterii sale, liderul suprem urmează să se întâlnească periodic cu vulgul în Piața Universității, unde să asculte dorințele popoului și să îl informeze despre cât a muncit pentru oameni de la precedenta întâlnire. Consultarea instituționalizată a maselor se face nu prin referendum (pentru a afla opinia națiunii), ci prin plebiscit (liderul maxim a luat o decizie, aceasta este indusă maselor printr-o propagandă agresivă, iar consultarea vizează exclusiv obținerea aprobării deciziei, dată de oameni manipulați, care nu exprimă o voință în cunoștință de cauză).

4. Anti-parlamentarismul. Discursul politic urmărește discreditarea gravă în rândul populației a Parlamentului, instituție fundamentală într-o democrație. Parlamentarii sunt inutili, leneși, cheltuitori, corupți. Ei sunt o monstruoasă coaliție împotriva liderului suprem (cei „322”), prin urmare trebuie „aruncați peste bord”. Fără argumente logice și științifice, ignorând analiza realistă, Parlamentul trebuie anihilat ca voință proprie, suprimând o Cameră și reducând numărul parlamentarilor. Voință Parlamentului privind formarea Guvernului (constituțional Guvernul depinzând politic exclusiv de Parlament) este siluită. Situația de o gravitate maximă, de înregistrare și difuzare ilegale a unor dezbateri confidențiale dintr-o comisie parlamentară de anchetă vizând o doamnă ministru foarte apropiată politic de conducător nu a stârnit interesul niciunei autorități a statului. Ideal ar fi ca Parlamentului să i se dea foc, eventual punând aceasta pe seama opoziților politici, pentru a porni prigoana împotriva lor, modelul nazist putând servi perfect de exemplu.

5. Discursul anti-partide politice, cu excepția unui singur partid, al conducătorului suprem. Partidele politice se opun voinței conducătorului, îi blochează acțiunea

benefică, nu înțeleg imperativele superioare care ghidează voința acestuia și nu i se supun. Pluralismul este dăunător, ineficient.

6. Discreditarea autonomiei locale, ca zonă de putere ce nu poate fi controlată de la centru. La nivel local liderii sunt „baroni”, corupți, care nu se interesează de nevoile reale ale oamenilor.

7. Subminarea independenței și autorității justiției. Judecătorii independenți sunt ultima linie de apărare a drepturilor omului, a statului de drept și a regimului democratic. Discursul oficial este al unei justiții corupte, ineficiente, de castă, nereformate, cu indivizi care își urmăresc doar propriile privilegii.

8. Atacurile continue împotriva presei. Libertatea de exprimare și pluralismul exprimării sunt esențiale într-o societate democratică. Presa este vândută, „mogulizată” (cu excepția patronilor instituțiilor de presă aservite), compusă din „găozari”, „păsărici” și „țigănci împuțite”, care trebuie să fie recunoscători că nu sunt în pușcărie.

9. Fidelizarea obedienței a partidului prezidențial față de liderul maxim, partid subordonat orbește acestuia, devenind un simplu instrument al voinței conducătorului. Șeful statului nu este reprezentantul tuturor cetățenilor, ci este șeful partidului său, iar cine este împotriva sa ori a partidului prezidențial este dușmanul României. Nu există absolut nicio poziție proprie a partidului conducătorului, ci doar executanți fideli și justificatori propagandistici ai deciziilor liderului, oricât de aberante sau de contradictorii ar fi acestea. Disciplina de partid este maximă, nu există absolut nicio luare de poziție publică a vreunui lider de partid (din acest partid prezidențial) care să fie în dezacord cu vreuna dintre deciziile conducătorului.

10. Impunerea partidului conducătorului ca partid unic de decizie. Partidele cu care conjunctural acesta a trebuit să se alieze pentru a crește și a ajunge la putere sunt apoi eliminate. Partidul conducătorului este menținut la putere împotriva voinței Parlamentului și a unei majorități parlamentare ignorate.

11. Politizarea întregului aparat de stat prin infestarea lui cu activiștii partidului. Numirea sau menținerea în funcțiile de conducere, până la cele mai mici niveluri, este condiționată de apartenența la partidul conducătorului, situația este chiar legiferată, se utilizează epurări pe scară largă.

12. Subordonarea întregului aparat represiv (servicii de informații, Ministerul de Interne, parchet) voinței și intereselor liderului suprem, utilizarea lor ca arme împotriva adversarilor politici. Opozanților politici, liderilor media, oamenilor de afaceri ostili li se discreditează imaginea, folosind informații reale sau fabricate, obținute prin utilizarea aparatului represiv.

13. Atacuri repetate la adresa oamenilor de afaceri importanți care nu sunt fideli regimului. Pe baza unor probe reale sau inventate, oamenii de afaceri neînregimentați sunt atacați cu arme penale, în timp ce oamenii de afaceri care sprijină liderul maxim și finanțează partidul acestuia, oricât de multe ilegalități ar săvârși, sunt protejați.

14. Înlocuirea sistematică a dezbaterii, a argumentelor logice, cu propaganda deșăntată și agresivă. Singurul care vrea binele națiunii și reforma statului este liderul maxim, ajutat de partidul său. Toți ceilalți sunt dușmani și trebuie anihilați politic. Conducătorul ține discursuri în care nu trebuie să aibă în față opozanți politici sau ziariști independenți ori ostili, pentru a se confrunța cu argumente, ci o masă tăcută sau ziariști obedienți.

15. Specularea crizei economice și de valori, precum și a slăbiciunii și corupției profunde a organelor statului (cangrenate în regimul de tip mafiot al guvernării PSD

din perioada 2000-2004), prin crearea artificială a unor crize politice repetate. Se mizează și pe lipsa de cultură democratică, și pe situația de criză economică, pentru a se deforma valorile democrației, spiritul Constituției, regulile parlamentarismului, supremația statului de drept. Orice măsură anticonstituțională și nedemocratică este justificată de criză. Criza economică și morală interbelică și lipsa de ordine au fost același mediu propice al dezvoltării fascismului precum criza contemporană. Acceptăm orice, oricât de neconstituțional sau de nedemocratic ar fi, pentru a rezolva o situație de criză politică creată artificial, cu această intenție.

16. Ralierea obediență a unor vârfuri ale intelectualității la dorințele conducătorului. Lipsa unor convingeri democratice autentice, adularea modelului conducătorului suprem, oportunismul financiar și/sau șantajul fac ca unii intelectuali de marcă să se prostitueze jalnic și să devină susținători înfocați, fără cea mai mică urmă de detașare critică, ai regimului autoritar și ai liderului.

17. Inducerea ideii liniștitoare că democrația nu mai are dușmani, că nu există pericole. În perioada interbelică, discursul era în sensul că, existând Societatea Națiunilor, pacea va fi eternă. Acum, apartenența la Uniunea Europeană, Consiliul Europei și NATO este considerată protecția supremă împotriva oricărui risc anti-democratic, deci nu este nevoie să fim vigilenți, să ne temem și să ne luptăm pentru menținerea regimului democratic, deoarece absolut nimic rău nu se poate întâmpla, existând o garanție externă.

18. Discursul naționalist. Gândind exclusiv în categorii etnice, prin opoziție cu românii adevărați, potrivit conducătorului țigani sunt „împuțiți” și nu există decât un singur armean bun.

19. Mitul cuceririlor teritoriale, al expansiunii geografice a națiunii. La sfârșitul primului mandat, conducătorul întregitor de țară declară că lasă o țară mai mare, prin iscusința sa, cu platoul continental de la Marea Neagră, din zona Insulei Șerpilor.

20. Urmare a propagandei agresive (chiar grefate pe realități, care sunt însă amplificate și caricaturizate), neîncrederea populației este foarte mare în instituții esențiale ale democrației: Parlament, partide politice, justiție. În schimb, la cotele superioare de încredere se află instituții care, în organizarea și funcționarea lor, nu au drept model democrația și care s-au adaptat perfect în România unor regimuri totalitare: armata și biserica.

21. Bascularea uluitoare de la stânga la dreapta. Și Mussolini, și Hitler au trecut de la partide de stânga la întemeierea unor partide de dreapta, pe care le-au condus. În mod șocant, un întreg partid politic a basculat, fără nicio defecțiune bazată pe ideologie sau pe onoare, de la Internaționala Socialistă la Internaționala Creștin Democrată. Făcând o paranteză, se ocultează faptul că partidul prezidențial – PD-L – este continuatorul juridic al FSN, iar nu PSD. Astfel, în 1992, în urma victoriei în alegerile interne a lui Petre Roman (trecut ulterior la dreapta, la PNL...), din FSN s-a desprins un grup de fideli ai lui Ion Iliescu, formând FDSN. Cele două ramuri ale FSN (ramura reprezentând continuitatea juridică și ramura dizidentă) au evoluat astfel: FSN a fuzionat cu un partid minuscul PD, devenind PD-FSN, apoi schimbându-și numele în PD, apoi fuzionând cu PL-D (o dizidență din PNL) și devenind acum PD-L; la rândul său, FDSN a devenit PDSR (din care s-a desprins o dizidență, ApR, fuzionând ulterior oportunista cu PNL), iar acum PSD. Continuatorul juridic autentic al FSN, actualul PD-L, a basculat de la stânga la dreapta, în timp ce dizidența din FSN, actualul PSD, a rămas la stânga. Reunite de conducătorul suprem,

care a declarat că i s-a îndeplinit astfel „visul”, cele două ramuri (autentică și dizi-dentă) ale FSN au guvernat împreună dezastruos trei trimestre.

22. Ca o particularitate românească a fascismului (sistemul legionar), asistăm la împletirea lui cu voința divină. Conform declarației conducătorului făcute într-o biserică metropolitană, eșecul demiterii sale referendare a reprezentat voința divină.

23. Tot ca o particularitate românească (modelul carlist și ceaușist), asistăm la propășirea, fie politică, fie economică, a membrilor cercului extrem de apropiat de familie al conducătorului, plus a unei camarile cu interese politico-economice. Toți sunt protejați atât de conducător, cât și de partidul acestuia, care se simte dator ca, în poziții publice monolit ale liderilor săi, să-l apere nu numai pe conducător, ci și pe membrii familiei sale, chiar dacă nu sunt implicați în politică. Dacă PSD-ul se transformase, în guvernarea Ion Iliescu – Adrian Năstase, în partid-stat, acum PD-L este mai mult decât un partid-stat, tinde să devină partid unic, ca partid al unui om (comandantul suprem) și al familiei (și camarilei) acestuia.

24. Instituția cu rolul fundamental în apărarea regimului constituțional, a statului de drept, a valorilor democratice și a drepturilor omului, Curtea Constituțională, a dezertat în mod incalificabil și de mult timp de la menirea sa, permițând orice fan-tezie anti-constituțională a conducătorului suprem și chiar invitându-l la noi erezii, printr-o jurisprudență de prezidențializare dincolo de orice limite ale bunului-simț juridic și ale științei de carte a regimului politic consacrat prin litera, spiritul și esența sa de Constituție. La rândul său, Constituția este atât de prost redactată, încât orice siluire a ei este transformată de păzitorul său (cei 9 înțelepți) într-o plăcere legală, morală și nevinovată.

Pentru o persoană care cunoaște puțină istorie, aceste similitudini cu fascismul interbelic sunt frapante și extrem de îngrijorătoare. Există reacții de auto-apărare și/sau de apărare a democrației ale Parlamentului, justiției, partidelor politice, organelor locale autonome, presei, organizațiilor neguvernamentale, intelectualilor.

Problema gravă rămâne la nivelul maselor populare care trăiesc în mizerie economică, fără valori morale și fără cultură democratică, fiind foarte receptive la orice tentație de a asculta de un conducător suprem, de a i se supune necritic, chiar de a-l adula. Votul la referendumul privind structura Parlamentului și numărul parlamentarilor, precum și la alegerile prezidențiale va constitui un semnal foarte clar dacă majoritatea populației participante la vot se va lăsa amăgită de cântecul de sirenă populist și anti-democratic, precum și de cântăreț și va deschide larg calea spre derapaje autoritare semnificative, justificate pe o legitimitate populară directă, obținută fraudulos, prin propagandă și manipulare.

Democrația trebuie să fie militantă, ea are dreptul și obligația să se apere. Regula majorității nu este absolută decât într-o democrație pur procedurală, o democrație veritabilă presupunând și aderarea la anumite valori substanțiale fundamentale. Nu trebuie să se permită dușmanilor democrației să folosească instrumentele democratice (alegeri libere, libertatea de asociere, libertatea de exprimare și presa) în mod pervertit, pentru a distruge democrația.

Răspunderea morală a conducătorului suprem, a camarilei și a lacheilor săi va exista sigur în fața istoriei, ceea ce din păcate poate fi prea târziu.

Întrebarea este dacă actuala Asociație a viitorilor deținuți politici se va transforma în curând în Asociația deținuților politici fără viitor.